

NAGRADE STEČAJNIH UPRAVITELJEV Z VIDIKA DDV

Pojasnilo DURS, št. DT-4230-387/2008-2, 24. 6. 2008

Glede na to, da smo imeli v zvezi z obravnavo nagrad stečajnih upraviteljev v sistemu DDV več vprašanj, smo na Ministrstvo za finance naslovili dopis, s katerim smo jih zaprosili za njihovo mnenje. Dne 16. 5. 2008 smo mnenje (št. 429-265/2007) prejeli in ga v delu, ki se nanaša na obravnavo dela stečajnih upraviteljev v nadaljevanju tudi citiramo. Ministrstvo za finance je podalo mnenje o DDV obravnavi stečajnih upraviteljev glede na sodbo Upravnega sodišča U 326/2005 ter hkrati odgovorilo na vprašanje, kako obravnavati stečajne upravitelje, ko svoje delo opravljajo kot samostojni podjetniki posamezniki.

»Upravno sodišče je v sodbi U 326/2005 razsodilo, da je pri oceni narave dela stečajnega upravitelja treba upoštevati zlasti položaj stečajnega upravitelja v razmerju do stečajnega senata in do predsednika stečajnega senata. Pri presoji, ali gre za odvisno ali neodvisno opravljanje dejavnosti, je treba izhajati iz vsebine posameznih storitev oziroma poslov, ne glede na to, kakšna pogodba je sklenjena med naročnikom in izvajalcem.

Glede na zakonsko opredeljene naloge stečajnega senata, ki odloča o ugovorih stečajnega upravitelja, določa nagrado za delo stečajnega upravitelja ter postavlja in odstavlja stečajnega upravitelja ter naloge predsednika stečajnega senata, ki nadzoruje poslovanje stečajnega upravitelja in mu daje navodila, ki so zanj obvezna, po našem mnenju niso zadostni kriteriji za opredelitev odvisnega razmerja.

V povezavi z opisano problematiko, bi nam pri presoji odvisnega oziroma neodvisnega razmerja lahko bile v pomoč sodbe Evropskega sodišča v zvezi z delom notarjev, izterjevalci dolgov in identifikacija za namene DDV fizične osebe, ki je v odvisnem razmerju s svojim podjetjem, davčnim zavezancem za DDV. Evropsko sodišče je v sodbi C-235/85 v zvezi z delom notarjev razložilo, da dejstvo, da notarje nadzira javni organ, in da je plačilo definirano s tarifo, nista zadostna podlaga za opredelitev, da je oseba s pravnimi vezmi vezana na delodajalca. Podobno je sodišče menilo tudi v sodbi C-202/90 v zvezi s pobiralci davkov, ki davke pobirajo za občino, vendar od občine niso prejeli plače in nanjo niso vezani s pogodbo o zaposlitvi. Delo si samostojno organizirajo, v roku, ki je določen z zakonom, zagotovijo osebje, opremo in material za opravljanje svoje dejavnosti. Na občino so vezani le v toliko, da jim le-ta lahko daje navodila in nadzira njihovo delo. Vendar nadzor nad izvajalcem storitev ni odločilni kriterij. Tudi glede plačila ni povezave med občino in pobiralci davkov, saj le-ti sami nosijo ekonomska tveganja svoje dejavnosti, njihov dobiček pa je odvisen ne le od pobranih davkov, temveč tudi od stroškov, ki jih imajo v zvezi z delovno silo in opremo, ki je za njihovo dejavnost. Odločilni kriterij je obveznost, ki izhaja iz pogodbenih razmerij nastalih do pobiralcev dolgov med opravljanjem njihove dejavnosti in njihova odgovornost za škodo povzročeno tretjim osebam, kadar ne delujejo kot predstavniki občine. Sodišče je torej odločilo, da je direktivo potrebno razlagati tako, da pobiralci dolgov opravljajo dejavnost neodvisno. V sodbi C-355/09 pa gre za vprašanje, ali se fizična oseba, ki opravlja v imenu in za račun neke družbe, ki je davčna zavezanka, vsa dela v skladu s pogodbo o zaposlitvi, ki jo je sklenila s to družbo, in je poleg tega tudi njen edini družbenik, poslovođa in zaposleni, šteje za davčno zavezanko v smislu Direktive o DDV. Sodišče je odločilo, da ta fizična oseba sama ni davčna zavezanka v smislu člena 4(1) Direktive Sveta 77/388/EGS. V takem primeru se namreč za fizično osebo ne more šteti, kot da neodvisno opravlja katero koli gospodarsko dejavnost v smislu slednje določbe, ker je med njo in družbo v zvezi z delovnimi pogoji, plačilom in obveznostmi delodajalca treba priznati obstoj odnosa delodajalca in delojemalca.

Glede na navedeno sicer konkretnega odgovora glede DDV obravnave dela stečajnega

upravitelja, ki delo opravlja kot fizična oseba in ne kot samostojni podjetnik posameznik, ni mogoče podati, menimo pa, da je odvisnost oziroma neodvisnost razmerja potrebno presojati glede na vsebino opravljene storitve v vsakem konkretnem primeru posebej.

V primeru, ko stečajni upravitelji opravljajo delo kot samostojni podjetniki posamezniki, pa menimo, da pogoji za odvisno razmerje niso izpolnjeni. Z vidika DDV se tako obravnavajo kot davčni zavezanci, ki samostojno opravljajo dejavnost.«